

Kavram Haritaları ile Yenidoğan Hemşirelik Bakımı

Editörler

Tülay KUZLU AYYILDIZ

Müge SEVAL

© Copyright 2022

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığının izniyle satılmaktadır.

ISBN 978-625-8299-29-8	Koordinatörü Yasin DİLMEN
Kitap Adı Kavram Haritaları ile Yenidoğan Hemşirelik Bakımı	Sayfa ve Kapak Tasarımı Akademisyen Dizgi Ünitesi
Editörler Tülay Kuzlu AYYILDIZ ORCID iD: 0000-0002-8924-5957 Müge SEVAL ORCID iD: 0000-0003-1917-285X	Yayıncı Sertifika No 47518 Baskı ve Cilt Vadi Matbaacılık Bisac Code MED058080 DOI 10.37609/akya.1896

UYARI

Bu üründe yer alan bilgiler sadece lisanslı tıbbi çalışanlar için kaynak olarak sunulmuştur. Herhangi bir konuda profesyonel tıbbi danışmanlık veya tıbbi tanı amacıyla kullanılmamalıdır. Akademisyen Kitabevi ve alıcı arasında herhangi bir şekilde doktor-hasta, terapist-hasta ve/veya başka bir sağlık sunum hizmeti ilişkisi oluşturmaz. Bu ürün profesyonel tıbbi kararların eşleniği veya yedeği değildir. Akademisyen Kitabevi ve bağlı şirketleri, yazarları, katılımcıları, partnerleri ve sponsorları ürün bilgilerine dayalı olarak yapılan bütün uygulamalardan doğan, insanlarda ve cihazlarda yaralanma ve/veya hasarlardan sorumlu değildir.

İlaçların veya başka kimyasalların reçete edildiği durumlarda, tavsiye edilen dozunu, ilacın uygulanacak süresi, yöntemi ve kontraendikasyonlarını belirlemek için, okuyucuya üretici tarafından her ilaca dair sunulan güncel ürün bilgisini kontrol etmesi tavsiye edilmektedir. Dozun ve hasta için en uygun tedavinin belirlenmesi, tedavi eden hekimin hastaya dair bilgi ve tecrübelerine dayanak oluşturması, hekimin kendi sorumluluğundadır.

Akademisyen Kitabevi, üçüncü bir taraf tarafından yapılan ürüne dair değişiklikler, tekrar paketlemeler ve özelleştirmelerden sorumlu değildir.

GENEL DAĞITIM
Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A Yenışehir / Ankara
Tel: 0312 431 16 33
siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Çocuklarla ilgilenen sağlık ekibinin üyesi olan hemşirelerin en önemli sorumluluklarından biri çocuğun hayatına sağlıklı başlaması ve sürdürülmesini sağlamaktır. Çocuk ölümlerinin en önemli nedenini yenidoğan döneminde gerçekleşen sağlık sorunları oluşturmaktadır. Bu nedenle yenidoğan döneminde görülen sağlık sorunlarına yönelik bakım yaklaşımları kritik derecede önemlidir.

Bu kitap kavram haritaları ile yenidoğan hemşirelik bakımı hakkında kapsamlı bilgi sahibi olmak isteyenler için yazılmıştır. Kavram haritaları, öğrenmelerin daha kalıcı olmasını sağlar. Önceki bilgilerle yeni öğrenilen bilgiler arasında ilişki kurulmasını yardımcı olur. Kavram haritası, görselleştirmenize, özetlemenize ve bilgiyi organize etmenize yardımcı olan bir tür ağaçtır. Kavram haritası aynı zamanda, bilgiyi daha etkileyici ve kalıcı bir şekilde tek sayfada öğrenilmesini sağlar.

Hemşirelik bakım planı, hemşirelerin bireyin sağlığını ya da yaşamını tehdit eden sorunları çözmede kullandığı bilimsel bir yaklaşımdır. Ancak hemşirelerin ve gerek lisans gerekse lisansüstü hemşirelik öğrencileri için zorlanılan alanlardan biridir. Kavram haritaları, hemşirelerin ve hemşirelik bölümü öğrencilerinin hemşirelik bakım planı aşamalarını etkin uygulamalarına rehberlik edecektir.

Kitabın oluşmasına katkı sağlayan tüm yazarlarımıza, ayrıca bu kitabın yazım ve basımının gerçekleşmesinde büyük emeği geçen Akademisyen Kitabevi A.Ş.'nin tüm çalışanlarına teşekkür ediyoruz.

Tülay KUZLU AYYILDIZ

Müge SEVAL

İÇİNDEKİLER

Bölüm 1	Yenidoğanlarda Solunum Sistem Sorunları ve Hemşirelik Bakımı	1
	<i>Fadime ÜSTÜNER TOP</i>	
Bölüm 2	Konjenital Kalp Hastalığı Olan Yenidoğan ve Hemşirelik Bakımı	35
	<i>Musa ÖZSAVRAN</i> <i>Betül AKKOÇ</i>	
Bölüm 3	Termoregülasyon Sorunu Olan Yenidoğan ve Hemşirelik Bakımı	55
	<i>Meryem AYDIN</i> <i>Nebahat BORA GÜNEŞ</i>	
Bölüm 4	Yenidoğanda Beslenme Desteği Gerektiren Sorunlar ve Hemşirelik Bakımı	77
	<i>Ayşe ÜNSAL</i> <i>Rabia KEÇİALAN</i>	
Bölüm 5	Nörolojik Sorunu Olan Yenidoğan ve Hemşirelik Bakımı	101
	<i>Nebahat BORA GÜNEŞ</i> <i>Musa ÖZSAVRAN</i>	
Bölüm 6	Hematolojik Sorunu Olan Yenidoğan ve Hemşirelik Bakımı	121
	<i>Dilek KONUK ŞENER</i>	
Bölüm 7	Cilt Sorunu Olan Yenidoğan ve Hemşirelik Bakımı	157
	<i>Özlem ÖZTÜRK ŞAHİN</i> <i>Zeynep AKÖZLÜ</i>	
Bölüm 8	Yenidoğanlarda Ağrı Yönetimi ve Hemşirelik Bakımı	185
	<i>Emel SEZİCİ</i>	

Bölüm 9	Yenidoğanlarda Davranışsal Organizasyon ve Bireyselleştirilmiş Destekleyici Gelişimsel Bakım	209
	<i>Eda ÇİFTÇİ AKSOY</i>	
	<i>Müge SEVAL</i>	
Bölüm 10	Yenidoğanlarda Palyatif Bakım	231
	<i>Işın ALKAN</i>	
	<i>Siđnem ANOL</i>	

YAZARLAR

Doç. Dr. Dilek KONUK ŞENER

Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Fakültesi
ORCID iD: 0000-0002-7813-2789

Doç. Dr. Özlem ÖZTÜRK ŞAHİN

Karabük Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Çocuk
Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0001-8781-3706

Doç. Dr. Emel SEZİCİ

Kütahya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri
Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk
Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0002-6325-6607

Doç. Dr. Fadime ÜSTÜNER TOP

Giresun Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Fakültesi
ORCID iD: 0000-0002-7341-5704

Dr. Öğr. Üyesi Meryem AYDIN

Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Çocuk
Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0002-7947-7922

Dr. Öğr. Üyesi Nebahat BORA GÜNEŞ

Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Çocuk
Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0001-8264-7067

Dr. Öğr. Üyesi Rabia KEÇİALAN

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve
Hastalıkları Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0002-2137-0655

Dr. Öğr. Üyesi Müge SEVAL

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve
Hastalıkları Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0003-1917-285X

Uzm. Hemşire Betül AKKOÇ

Bartın Kadın Doğum ve Çocuk
Hastalıkları Hastanesi, Çocuk Servisi
ORCID iD: 0000-0002-5229-3103

Uzm. Hemşire Ayşe ÜNSAL

Ankara Şehir Hastanesi, Emzirme
Danışmanlığı ve Relaksasyon Polikliniği
ORCID iD: 0000-0003-1064-2640

Öğr. Gör. Dr. Musa ÖZSAVRAN

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi,
AESHMYO, Çocuk Bakımı ve Gençlik
Hizmetleri Bölümü
ORCID iD: 0000-0001-9008-900X

Öğr. Gör. Eda ÇİFTÇİ AKSOY

Kıbrıs İlim Üniversitesi Hemşirelik
Bölümü
ORCID iD: 0000-0001-8071-8343

Öğr. Gör. Zeynep AKÖZLÜ

Maltepe Üniversitesi Hemşirelik
Yüksekokulu

ORCID iD: 0000-0003-4561-4025

Arş. Gör. Işın ALKAN

Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Çocuk
Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD

ORCID iD: 0000-0002-7031-4449

Arş. Gör. Sıgnem ANOL

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik
Bölümü Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları
Hemşireliği AD

ORCID iD: 0000-0003-2200-5374

KISALTMALAR

AAP:	Amerikan Pediatri Akademisi
AMPA:	α -amino-3-hidroksi-5-metil-4-isoksazolpropionik asit
APA:	Amerikan Pediatri Akademisi
APGAR:	Activity, Pulse, Grimace, Appearance, Respiration
ABD:	Amerika Birleşik Devletleri
AWHONN:	Kadın Sağlığı, Doğum ve Yenidoğan Hemşireleri Derneği (Association of Women's Health, Obstetric and Neonatal Nurses)
BPD:	Bronko Pulmoner Displazi
C/S:	Sezeryan
CMV:	Continious Mandatory Ventilation
CPAP:	Continious Positive Airway Pressure
ÇDDA:	Çok Düşük Doğum Ağırlıklı
DDA:	Düşük Doğum Ağırlıklı
DSÖ:	Dünya Sağlık Örgütü
EB:	Epidermolizbülloza
ECMO:	Ekstrakorporal Membran Oksijenizasyonu
EEG:	Elektroensefalografi
EMR:	Erken Membran Rüptürü
FLACC:	Davranışsal Ağrı Değerlendirme Ölçeği
GABA:	γ -Aminobütirik-Asit
GH:	Gestasyonel Haftada
GIS:	Gastro İntestinal Sistem
GÖR:	Gastro Özefajiyal Reflü
İ/E:	İnfiltrasyon ve Ekstravazasyona
IBCS:	Yenidoğan Vücut Kodlama Sistemi
IM:	İntra müküler
IV:	İntravenöz
IVIG:	İntravenöz İmmünglobulin
LH:	Lüzumu Halinde
MAPS:	Çok Boyutlu Ağrı Değerlendirme Skalası
MAS:	Mekonyum Aspirasyon Sendromu

NCPAP:	Nasal Continuous Positive Airway Pressure- Sürekli Pozitif Hava Yolu Basıncı)
NEK:	Nekrotizan Entero Kolit
N/G:	Nazogastrik
NIPS:	Yenidoğan Ağrı Ölçeği-Neonatal Infant Pain Scale
NIDCAP:	Newborn Individualized Developmental Care and Assessment Program)
NKCC1:	Sodyum-Potasyum-Klorür Kotransporter
NMDA:	N-Metil-D-Aspartat
N-PASS:	Yenidoğan Ağrı, Ajitasyon ve Sedasyon Skalası,
NSAID:	Non-Steroidal Antiinflatuar İlaçlar
O/G:	Orogastrik
PAIN:	Yenidoğan Ağrı Değerlendirmesi
PASPI:	Preterm Yenidoğanlar için Ağrı Değerlendirme Skalası
PBV:	Pozitif Basıncılı Ventilasyon
PAT:	Ağrı Değerlendirme Aracı
PICC –PİK:	Peripherally Insterted Central Catheter
PIPP:	Prematüre Bebek Ağrı Profili
PN:	Parenteral nütrisyon
PM:	Premetürelilik
RDS:	Respitatuvar Distress Sendromu
SK:	Stratumkorneum
TESK:	Transepidermal Sıvı Kayıplarını
TNSA:	Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması
TPN:	Total Parenteral Nutrisyon
YGT:	Yenidoğan Geçici Takipnesi
YYBÜ:	Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi